

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pomorstva, prometa
i infrastrukture

Zagreb, 5. studenoga 2013. godine

Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske

- ciljevi i programska polazišta-

Dana 10. prosinca 2010. godine na 20. sjednici zasjedanja Hrvatskog sabora donesen je Zakon o potvrđivanju sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Promet“ za pomoć Europske unije iz instrumenata pretprijetne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj. Projekt pod nazivom „Pomoć u pripremi Strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju prometnog razvoja Republike Hrvatske“ predložen je za financiranje u sklopu Operativnog programa „Promet“.

Razvoj prometne infrastrukture u Republici Hrvatskoj neophodan je za ekonomski i socijalni razvoj i promicanje međuregionalne razmjene. To je instrument regionalnog razvoja, olakšavanje protoka roba, kao i pristupa ljudi zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju i rekreaciji. Hrvatsku presijecaju Pan-europske prometne mreže (koridora Vb, Vc i X) te je uz Jadransko more u povoljnom položaju za razvoj prometne mreže i pripadajućih djelatnosti koje mogu postati pokretači njenog gospodarskog rasta. Kako bi iskoristila prednosti svog zemljopisnog položaja, važno je da Hrvatska razvije prometni sektor i nadogradi dijelove prometne mreže ne samo u skladu s vlastitim razvojnim potrebama, već i s međunarodnim potrebama, a da se integriraju u Trans-europske prometne mreže. Sukladno navedenome, bivše iskustvo u okviru proširenja Europske unije pokazuje da je poboljšanje ruralno/regionalnog pristupa i povezanost na mrežu arterija, osobito među rubnim područjima, potrebno za ekonomske i socijalne kohezije i ublažavanja regionalnih razlika.

Provedba projekta izrade Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske planirana je u 3 faze izrade:

U prvoj fazi potpisan ugovor za pripremu „Tehničkog tajništva za organizaciju procesa izrade sektorskih prometnih razvojnih strategija“, koje čine polazište za izradu Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske. Ugovorom s tvrtkom Grontmij A/S angažirani su stručnjaci za rad sa sektorskim radnim grupama koje su bile zadužene za pripremu sektorskih analiza i podloga (sektorskih strategija), a činili su ih stručnjaci iz pojedinih sektora:

- a) **Unutarnji plovni putovi** (voditelj sektorske radne grupe: Janko Brnardić) – finalni nacrt sektorske strategije dostavljen 1. srpnja 2013.
- b) **Željeznički promet** (voditelj sektorske radne grupe: Danijel Krakić) – grupa je kao nacrt sektorske strategije dostavila već postojeći dokument „Strategija razvoja hrvatskih željeznica na bazi preliminarnih teza okvira strategije – Hrvatska 2025.“ iz listopada 2012. (autori: dr.sc. Tihomir Domazet, prof.dr.sc. Nedjeljko Perić, Prof.dr.sc. Ivan Juraga, prof.dr.sc. Tomislav Josip Mlinarić) iako sama postojeći dokument ne usvaja kao službeni nacrt. Grupa je mišljenja da se ova sektorska strategija treba bazirati na izmjenama i dopunama dokumenta „Strategija prometnog razvitka 1999.“ te „Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje 2008. do 2012. godine“ za koje smatra da su, uz potrebno ažuriranje, najbolji inputi za izradu novog sektorskog dokumenta.
- c) **Zračni promet** (voditelj sektorske radne grupe: Dinko Staničić) – finalni nacrt sektorske strategije dostavljen 29. svibnja 2013.
- d) **Pomorstvo** (voditeljica sektorske radne grupe: Maja Markovčić Kostelac) - finalni nacrt sektorske strategije dostavljen 14. lipnja 2013.
- e) **Cestovni promet** (voditelj sektorske radne grupe: Ante Neveščanin) - finalni nacrt sektorske strategije dostavljen 14. lipnja 2013.
- f) **Javna gradska, prigradska i regionalna mobilnost** (voditeljica sektorske radne grupe: Katarina Čop Bajde)- finalni nacrt sektorske strategije dostavljen 7. lipnja 2013.

Projekt je završen 7. kolovoza 2013.

Drugu fazu projekta čini spajanje sektorskih prometnih strategija (sektor željeznica, cesta, pomorstva, unutarnjih plovnih putova i zračni sektor, te javna gradska i prigradska regionalna mobilnost) u nacionalnu strategiju prometnog razvoja RH. Ugovor za provedbu te faze potpisan je s tvrtkom IDOM Ingenieria y Consultoria S.A. u konzorciju s OTP-Hungaro projekt. Ugovorom je predviđena izrada same Strategije prometnog razvoja RH na osnovi prethodno izrađenih sektorskih prometnih razvojnih strategija. Ovaj projekt je u provedbi.

Treća faza obuhvaća izradu nacionalnog Prometnog modela koji će se koristiti za vrijeme trajanja buduće nacionalne prometne strategije. Model će simulirati prometne obrasce u vremenu i prostoru s ciljem predviđanja funkcioniranja prometnog sustava. Početak projekta planiran je za prosinac 2013.

Glavne razvojne potrebe i izazovi koji se obrađuju u Strategiji prometnog razvoja Republike Hrvatske su

- nekonkurentan željeznički sustav
- nezadovoljavajuća sigurnost u prometu
- nedovoljna financijska održivost prometnog sustava
- mali udio okolišno prihvatljivih vrsta prijevoza (javni prijevoz i nula emisija načina rada)
- nedovoljno razvijeni tehnički standardi na TEN-T mreži u Hrvatskoj
- nedovoljno razvijen intermodalni i multimodalni promet, uključujući i upravljanja prometom
- niski kapacitet prihvata robe u glavnim pomorskim lukama i lukama na unutarnjim plovnim putovima u Hrvatskoj

- slaba povezanost otoka i dijela regija (nedovoljna dostupnost i povezanost pojedinih regija i otoka)
- slabo razvijen pomorski promet i autoceste mora

Osnovni ciljevi izrade Strategije prometnog razvoja su:

- usklađenje prometnog sektora s prometnim politikama EU
- razvoj TEN-T mreže i pristupa na TEN-T mrežu; moderniziranje infrastrukture duž TEN-T mreže s naglaskom na osnovnu mrežu i koridore osnovne mreže, uključujući izgradnju potrebnih čvorišta
- razvoj i modernizaciju sustava javnog prijevoza, s posebnim naglaskom na željeznički sustav
- povećanje sigurnosti u prometu
- poboljšanje upravljanja prometom, uključujući razvoj ERTMS-a, RIS-a itd.
- razvoj modernih i konkurentnih sustava javnog prijevoza
- poboljšanje održivosti prometnog sustava
- eliminacija uskih grla u teretnom prometu (željeznički, pomorski promet, promet unutarnjim plovnim putovima)
- poboljšanje sposobnosti i pouzdanost usluga pomorskih luka te identificiranje uskih grla
- povezivanje s regijama s niskom razinom povezivanja (udaljenim otocima, Dubrovačka regija)
- povećana financijska održivost u prometnim sektorima
- poboljšanje udjela okolišno prihvatljivih prijevoznih sredstava

Strategija se izrađuje za plansko razdoblje za vremenski period 2014.-2030., a koristit će Ministarstvu kao osnova za utvrđivanje srednjoročnih i dugoročnih ciljeva prometnog razvoja RH i poravnanje tih ciljeva sa širim EU prometnim strategijama, pri čemu okolišna razmatranja moraju biti u potpunosti integrirana u pripremi dokumenta.